

INSTRUKCJA POBIERANIA I TRANSPORTOWANIA PRÓBEK WODY

INSTRUKCJA POBIERANIA PRÓBEK WODY DO SPOŻYCIA

1. Lokalizacja punktów pobierania próbek wody - wskazówki:
 - Ze stacji uzdatniania wody pobieranie próbek powinno być realizowane na wejściu i wyjściu wody.
 - Punkty reprezentatywne dla sieci to np.: początek, środek i koniec.
 - Dokonując wyboru lokalizacji uwzględnić źródła zasilania kuchni, punkty podatne na zanieczyszczenia np. końcówki sieci, zapętlenia.
 - Podczas pobierania próbek wody z kranów u konsumentów należy unikać kranów: podłączonych do urządzeń oczyszczających, zawierających nakładki, które można odkręcić, trudnych do dezynfekcji, w złym stanie, zabrudzonych smarem/tłuszczem, zlokalizowanych w toaletach, w restauracjach w pomieszczeniach do zmywania, do ciepłej wody lub z mieszalnikami wody ciepłej i zimnej (chyba, że do badania Legionelli), kranów, pod którymi nie można zmieścić butelek na próbki.
2. Do pobierania próbek wody należy używać tylko butelek pobranych z WOMP w Bydgoszczy.
3. Zdjąć dodatkowe elementy z wylewki (sitka, węże, nakrętki), zabrudzenia typu szlam, śluz, naciek, smar – usunąć mechanicznie, następnie silnym strumieniem usunąć pozostałe zanieczyszczenia.
4. Spuścić wodę swobodnym strumieniem przez ok. 2, 3, ... minuty do osiągnięcia stałej temperatury, (w przypadku rzadko eksploatowanego ujęcia, wodę należy spuszczać znacznie dłużej).
5. Dokonać pomiaru temperatury wody (nie należy wkładać termometru do butelki), można posłużyć się dodatkowym (własnym) pojemnikiem - temp. pobieranej próbki wody powinna być stała.
6. Podczas napełniania ochraniać szyjkę (wlot) butelki przed kontaktem z palcami, gruntem, zachlapaniem...

Pobieranie próbek wody do badania fizykochemicznego

- Przygotować dwie butelki: szklaną (brązową) oraz plastikową z napisem **UWAGA ŻRĄCE**.
- Butelki otwierać kolejno, bezpośrednio przed pobraniem próbki i umieścić ok. 2 cm pod kurkiem.
- Podczas napełniania, woda powinna swobodnie wypływać z kurka wprost do butelki.
- Wlać wodę do pełna przelewając ok. 2 objętości butelki – **dotyczy tylko butelki szklanej**.
- Szczelnie zamknąć (sprawdzić, czy nie zostały w butelce pęcherzyki powietrza).
- Zachować szczególną ostrożność podczas napełniania pojemnika z napisem **UWAGA ŻRĄCE – tą butelkę napełnić prawie pod korek, bez przelewania**.
- Do badania fizykochemicznego wody z basenu pobrać wodę tylko do butelki szklanej.

Pobieranie próbek wody do badania mikrobiologicznego

- Zamknąć dopływ wody.
 - Wysterylizować kurek płomieniem, (ogrzewanie kurka płomieniem z zapalniczki jest niewystarczające).
 - Należy unikać pobierania próbek wody z kurków z tworzywa sztucznego. Jeżeli nie ma wyboru, kurki z tworzywa zdezynfekować środkami na bazie etanolu, izopropanolu lub podchlorynu. Ponownie otworzyć kurek i swobodnym strumieniem spuszczać wodę przez ok. 2-3 minuty.
 - Wziąć sterylną butelkę do badania mikrobiologicznego (zwrócić uwagę na datę ważności jałowości butelki, znajdującą się na etykiecie).
 - Umieścić butelkę ok. 2 cm pod kurkiem i napełniać wodą z kurka wprost do butelki do objętości ok. **75%**.
7. Niezwłocznie szczelnie zamknąć i opisać butelki aby je jednoznacznie zidentyfikować podając informacje zgodne z protokołami pobrania wody.
 8. Wypełnić i podpisać odpowiednie protokoły pobrania próbek wody (w zależności od rodzaju badania).
 9. Jak najszybciej dostarczyć próbki wody do laboratorium.
 10. Pobrane próbki wody transportować w temp. ok. 5 ± 3 °C umieszczając je w lodówce / termotorbie z wkładami z lodem – należy uważać, aby nie zamrozić próbek.
 11. Chronić próbki przed światłem słonecznym.
 12. Podczas transportowania próbek wody o różnych temperaturach (np. próbki wody z pływalni i próbki wody do spożycia) - należy umieścić je w osobnych lodówkach / termotorbach.

INSTRUKCJA POBIERANIA I TRANSPORTOWANIA PRÓBEK WODY

W przypadku zaistnienia nietypowych sytuacji np. awarii sieci wodociągowej/systemu uzdatniania wody wymiany sieci wodociągowej lub odcinka sieci, podtopienia itp., przed pobraniem próbek do badań należy skontaktować się z laboratorium w celu ustalenia szczegółów pobrania próbek wody.

INSTRUKCJA POBIERANIA PRÓBEK WODY Z PŁYWALNI

- Do badania fizykochemicznego wody z basenu pobrać wodę tylko do butelki szklanej.
- Do badania mikrobiologicznego wziąć sterylną butelkę (zwrócić uwagę na datę ważności jałowości butelki, znajdującą się na etykiecie).
- Pobrać próbkę wody:
 - z kurka na przewodzie doprowadzającym uzdatnioną już wodę do basenu (po klarowaniu, czyszczeniu i dodaniu chloru), usytuowanego jak najdalej od punktu wprowadzania środka dezynfekcyjnego,
 - z niecki, z głębokości **10-30 cm pod powierzchnią lustra wody**, w punkcie przeciwnym do wlotu (zewnątrzną stronę butelki należy przed użyciem zdezynfekować np. 75% alkoholem, który powinien następnie odparować, butelkę zanurzać poziomo, napełnić ją, następnie wyjąć obracając do pozycji pionowej).

INSTRUKCJA POBIERANIA PRÓBEK WODY Z KĄPIELISKA I MIEJSCA WYKORZYSTYWANEGO DO KĄPIELI

1. Próbkę wody do badania pobiera się:
 - co najmniej w dwóch miejscach, w których występuje największe zagęszczenie osób kąpiących się - jeżeli długość plaży jest mniejsza lub równa 1,5 km,
 - w miejscach określonych w pkt. 1. oraz dodatkowo w miejscach odległych nie więcej niż 750 m od miejsc określonych w pkt. 1. - jeżeli długość plaży wynosi więcej niż 1,5 km.
2. Tam gdzie to możliwe, próbki powinny być pobierane 30 centymetrów pod powierzchnią wody oraz w wodzie o głębokości co najmniej 1 metra.
3. W celu pobrania próbki butelkę wprowadzić pod wodę na żadaną głębokość otworem do dołu, następnie napełnić butelkę odwracając ją bokiem i wyciągnąć na wierzch, unikając zanieczyszczenia. Należy maksymalnie ograniczyć poruszenie osadów z dna.

Opracowano w LBŻ Wojskowego Ośrodka Medycyny Prewencyjnej w Bydgoszczy – na podstawie Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017, Dz.U. poz. 2294; PN-EN ISO 19458:2007; PN ISO 5667-5:2017-10; PN-EN ISO 5667-1:2008; PN-EN ISO 5667-3:2013-5.